

ਘਰ-ਪਹਿਵਾਰ

ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਕਰੋ

ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਫੁਰਤੀ
ਨਾਲ ਕਰੋ। ਕਿਸੇ ਵੀ
ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ
ਲਈ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ
ਕਰੋ। ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਹੀ
ਕਹਿਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ।
ਕੰਮ ਨੂੰ ਕੱਲ ਨੂੰ ਕਰਾਂ।
ਕੱਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ
ਆਉਂਦਾ। ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ
ਘੁੰਟੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਦਿਨ ਲੱਗ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ
ਧੋਂਗ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ
ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਲਈ, ਘਰੋਂ
ਹੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਰਦੇ ਹਨ। ਕਾਹਲੀਂ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਂਦੇ, ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ
ਬਾਂਹਾਂ ਭੈਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਾਨ ਵੀ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸਵੇਰੇ ਉਠਣ ਸਾਰ ਇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ
ਲੱਗਿਆਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਕੰਮ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ੁਕੂਰ ਕਰ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦਾਤਣ ਬੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ
ਨਾਲ ਹੀ ਚਾਹ ਬੱਣਨੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਚਾਹ ਪੀਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਨਹੂਂ ਕੇ ਧੋਤੇ ਹੋਏ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਕੇ
ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚੋਂ ਤਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਮਹਿਕ ਆਵੇਂ, ਨਾਂ ਕਿ ਪਸੀਨੇ ਸੀ ਰੰਗ ਆਵੇ।
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਦੇਸਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੋਕ ਕੰਮ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ
ਕੋਈ ਕਾਹਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੋਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਕਿ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣ
ਜਿਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਾਲ ਵਾਹ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਸ਼ਤਾਂ ਵੀ ਕਰ
ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਾਰ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਵੇਰੇ ਸਾਮ ਦਾ ਪਿਹਰ ਦਾ
ਭੋਜਨ ਆਪ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਦੀ ਸਫ਼ੀ, ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਲਈ, ਸੁਕਾਈ,
ਪ੍ਰਿਸ ਆਪ ਆਪਣੀ ਜੁਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ
ਲਈ ਕੋਈ ਨੌਕਰਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਆਪ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਅੱਜ ਦਾ ਕੰਮ
ਕੱਲ ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਕ ਦੋ ਵਾਰ ਨਹੂਂਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਖਾਂਦੇ-
ਪਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਹੀ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਸੁਖ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਚਮੜੀ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਤੇ
ਤੰਦਰੂਸਤ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਫੁਰਤੀਲੇ ਹਨ। ਭਾਰ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ।
ਹਰ ਕੰਮ ਆਪ ਹੱਥੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲੀ ਦਸਾਂ ਨੌਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਬਦੇਸ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਭਾਰਤ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਹੂਂਉਂਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸਵੇਰੇ ਦੰਦ
ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਹ ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਦੰਦਾ ਦਾ ਬੁਰਸ਼ ਪਾ ਕੇ ਐਪਰ-
ਉਪਰ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਕੰਪੀਂ ਕੌਲੀਂ ਲੱਗ ਕੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ
ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਢ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਐਸੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ
ਦਿਸਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦਿਮਾਗ ਹੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਈ ਤਾਂ ਬੁਕਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੱਥ ਹੀ
ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੇ। ਮੂੰਹ ਸਿਰ ਡਾਕੂਆਂ ਵਾਂਗ ਲਪੇਟ ਕੇ ਖੇਡਾ ਭੂਗੀਆਂ ਸੌਲਾਂ ਦੇ ਮੜਾਸੇ
ਮਾਰੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਕਲ ਵੀ ਦੇਖਣੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੰਮ ਤਾਂ ਸਿਰ ਲੋਗੋਗਾ,
ਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੇਹਨਤ
ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਮਰਦ ਅੱਤਾਂ ਦੇ ਅਮੀਰਾਂ ਵਾਂਗ ਮਹਾਂਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੇ ਚਾਲ
ਚਲਣ ਹਨ। ਘਰ ਝਾੜ੍ਹ ਪੇਂਚੇ ਵਾਲੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਖਾਣਾਂ ਬਣਾਉਣ ਹੋਰ
ਆਉਂਦੀਆਂ ਹੈ। ਗੋਗ ਕੁੜਾ ਹੋਰ ਸਿੱਟਣ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਤਾਂ ਫੇਰਗ ਪੱਛ
ਰੱਖਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਦੁੱਧ ਵੀ ਮੁੱਲਦਾ ਹੈ। ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਰਦ ਵੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ
ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੀ ਉਡੀਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ
ਮਿਲਣ ਵੀ ਜਾਣਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਮੁੰਡੇ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੀ ਦੇਖਣ ਜਾਣਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਮਾਮੇ, ਫੁੱਡੜ, ਚਾਚੇ, ਤਾਏ ਤੇ ਅੱਤਾਂ ਬਹਾਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਮਾਰ ਕੇ
ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਂ ਦਾ
ਵਜੇ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਉਂਦੇ ਇੱਕ ਵਜੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹੀ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ।
ਕੋਈ ਸੋਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਈ ਬੰਦੇ ਅੱਗੇ ਉਡੀਕਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ
ਕਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾਂ ਹੀ ਕੰਮ
ਮੁਕਾਊਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਹੈ। ਜੂਨ ਪੂਰੀ ਕਰ ਰੋ ਹਨ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਸ਼ੋਕੀਨ ਬਣ ਗਏ
ਹਨ। ਦਿਨੋਂ ਫੇਰੇ ਤੋਰੇ ਤੇ ਹਨ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਨਸ਼ੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਮੁਹਰੇ
ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਵਿਹਲੜਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਆਪਣਾ ਕੰਮ
ਹੱਥੀਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ?” ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਇਕ ਦਾ ਇਹੀ ਜ਼ਾਇਬਾਨੀ, “ਕੋਈ ਨਾਂ
ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਕੋਈ ਮਰ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਭੋਗ ਪੈਣਾ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਆਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਵੇ, ਬੰਦਾ
ਗੁਸੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਗੀਬ ਕਬੀਲੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾਂ ਪੈਂਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ
ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਘਰੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿੱਕਲ ਹੁੰਦਾ” ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਗੀਬੇ ਕਬੀਲੇ ਵਿੱਚ
ਵਰਤਦੇ ਸਨ। ਤੁਰ ਕੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸਗੋਂ ਹੁਣ ਤਾਂ ਹਰ ਬੰਦੇ ਕੋਲ
ਗੱਡੀ ਮੋਟਰ ਹੈ। ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਬਰਕਤ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਤਿਵਿਦਰ ਕੌਰ ਸੱਤੀ (ਕੈਲਗਰੀ)

ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜ਼ਿਦਰੀ

ਸਦਾ ਬੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ, ਮੁਸਕਰਾਉਣਾ ਵੀ

ਇਕ ਕਲਾ ਹੈ। ਗੁਲਾਬ ਵਾਗੂੰ ਖਿੜੇ ਰਹਿਣ
ਨਾਲ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਕੋਈ ਦੁੱਖ
ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ
ਹਾਮੀ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ
ਇਕ ਅੱਤੱਲ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜੋਕੀ ਭੱਜ
ਦੌੜ ਤੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿਦਰੀ ਤੇ
ਮਾਇਆ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗੀ ਲੁਕਾਈ ਨੂੰ ਬੁਸ਼
ਰਹਿਣਾ ਭਾਵੇਂ ਕਾਫ਼ੀ ਅੰਖਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ
ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ
ਸੁਭਾ ਬੁਸ਼ ਭਾਵ ਤਨਾਮ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇਗਾ
ਤਾਂ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੂਸਰਾ (ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ)
ਬੁਸ਼ ਤਬਾਅਤ ਭਾਵ ਹਸਮੁਖ ਲੱਗੇਗਾ।

ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਬੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਭਾਵ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਘਰ ਹੋਵੇਗਾ,
ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬੀਮਾਰੀ ਨੇ ਭੋਗ ਨਾ ਲਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਕੋਈ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹਰ ਇਕ
ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲੀ ਬੀਮਾਰੀ ਚਿੰਭੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ “ਤਨਾਮ”। ਇਸ ਨਾ-ਮੁਗਾਦ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਾਈ ਦਾ ਲਾਲ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ
ਰਹਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਤ ਮਹਾਪੁਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵੀ ਇਹੀ ਗਿਣਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਦਾ ਬੁਸ਼ ਰਹੋ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਝੋੰਲਿਆਂ ਦਾ ਖਹਿਣਾ ਛੱਡੇ, ਪਰ ਇਸ
ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਅੱਜ ਗੈਰੇ ਨੱਥੂ ਖੈਰੇ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ। ਕਹਿਣਾ ਸੌਖਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਰਨਾ ਅੰਖਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾ ਉਦਹਾਰਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦੇ
ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਵਣ ਅੱਜ ਸਿੰਕਦਰ ਵਰਗੇ ਇੱਥੋਂ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਦੁਨੀਆਵੀ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਕਿਸ
ਬਾਗ ਦੀ ਮੂਲੀ ਹਨ, ਪਰ ਤਨਾਮ ਰਹਿਤ ਤੇ ਹੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗ ਮੁਸਕਰਾਉਣਾ ਦਾ ਖਹਿਣਾ ਛੱਡੇ, ਪਰ ਇਸ
ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਖੀਦੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਣਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਬਿਲਕ